

Vystymosi komitetas

2023/0338(NLE)

30.11.2023

NUOMONĖS PROJEKTAS

Vystymosi komiteto

pateiktas Tarptautinės prekybos komitetui

dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Rytų Afrikos bendrijos narės Kenijos Respublikos ir Europos Sąjungos ekonominės partnerystės susitarimo sudarymo Europos Sąjungos vardu
0000/2023 – C9-0000/0000 – 2023/0338(NLE))

Nuomonės referentas: Tomas Tobé

PA_Leg_Consent

TRUMPAS PAGRINDIMAS

2023 m. birželio 19 d. Kenija, kaip pirmoji Rytų Afrikos bendrijos (EAC) narė, užbaigė derybas dėl ekonominės partnerystės susitarimo (EPS) su ES.

Pradinis tikslas buvo derėtis dėl EPS ir jį sudaryti su ES, taip pat į jį įtraukti visas EAC šalis partneres (regioninių blokų susitarimas, ES ir EAC EPS). Dėl EPS paprastai deramasi su regioniniais blokais, o ne su atskiromis šalimis, siekiant skatinti regioninę integraciją, kuri padėtų toms šalims vystytis. Tačiau EAC šalių partnerių nuomonės dėl ES ir EAC EPS skiriasi ir tai trukdė daryti pažangą.

Priešingai nei kitos EAC valstybės partnerės, Kenija nebėra mažiausiai išsivysčiusi šalis, todėl yra suinteresuota sudaryti susitarimą, kad prekės į ES rinką galėtų patekti be muitų ir kvotų. Atsižvelgdamos į tai, kitos EAC valstybės partnerės 2021 m. vasario mėn. sutarė, kad Kenija derėsis dėl dvišalio EPS su ES, kol bus pasistūmėta rengiant visos EAC EPS.

Kenija yra svarbiausia ES prekybos partnerė iš EAC šalių partnerių, jai tenka beveik pusė ES importo iš EAC ir daugiau nei pusė eksporto į EAC.

ES ir Kenijos EPS iš esmės grindžiamas ES ir EAC EPS projektu. Praktiškai tai reiškia, kad ES ir Kenija dvišaliu pagrindu įgyvendina ES ir EAC EPS projektą.

Kalbant apie turinį, tai yra tik prekėms skirtas susitarimas, tačiau jame yra peržiūros sąlyga, pagal kurią susitarimo šalys įpareigojamos per penkerius metus nuo EPS įsigaliojimo baigti derybas dėl prekybos paslaugomis ir kitų su prekyba susijusių klausimų. EPS suteikia lankstumo taikant galimybę įvesti laikinus eksporto mokesčius. Juo sudaromos EAC produktų asimetrinio patekimo į rinką galimybės. Susitarimo tikslai, *inter alia*, yra susiję su darniu vystymusi, regionine integracija ir geru valdymu.

EPS visapusiško vystymosi ramsčiu siekiama spręsti EAC partnerių prisitaikymo problemas, numatant paramą gebėjimams stiprinti ir struktūriniais pertvarkymams skatinti. Taip pat teigiama, kad finansuojant vystomąjį bendradarbiavimą pirmiausia remiamas šio susitarimo įgyvendinimas, siekiant kuo didesnės numatomos naudos. EPS taip pat pripažįstama, kad dėl palaipsniui naikinamų tarifų gali atsirasti fiskalinių nuostolių, kuriuos ES įsipareigoja padengti pereinamuoju laikotarpiu kartu užmegzdama sustiprintą dialogą fiskalinių reformų klausimu.

Reikėtų pažymėti, kad ES ir Kenijos EPS yra patobulintas, palyginti su pagrindiniu ES ir EAC EPS projektu, nes į jį įtrauktas priedas su privalomomis nuostatomis dėl prekybos ir darnaus vystymosi bei skaidrus ginčų sprendimo mechanizmas.

Deja, EPS stebėsenos procese parlamentams nenumatytas joks vaidmuo. Kita vertus, EPS numatyta įsteigti jungtinį konsultacinį komitetą, kuris skatintų privačiojo sektoriaus atstovų, pilietinės visuomenės organizacijų, įskaitant akademinę bendruomenę, ir socialinių bei ekonominių partnerių dialogą ir bendradarbiavimą. Jungtinis konsultacinis komitetas gali pareikšti nuomonę visais EPS reglamentuojamais klausimais.

Tačiau bet koks susitarimas naudingas tik tiek, kiek pavyksta jį įgyvendinti. Todėl nuomonės referentas pabrėžia, kad svarbu nustatyti veiksmingą stebėsenos mechanizmą, kurį taikant

būtų galima aptikti ir šalinti galimas įgyvendinimo kliūtis. Ne mažiau svarbu teikti tinkamą finansinę paramą šalims partnerėms, siekiant padėti joms įgyvendinti prekybos ir darnaus vystymosi nuostatas, įskaitant jų tarptautinius įsipareigojimus, nurodytus EPS V priede. Vystymosi klausimai turėtų toliau likti svarbia EPS įgyvendinimo dalimi ir jais remiantis turėtų būti formuojami visi ES veiksmai, laikantis politikos suderinamumo vystymosi labai įsipareigojimų.

Nuomonės referentas mano, kad apskritai EPS gali paskatinti įtrauką ir darnų vystymąsi bei augimą Kenijoje ir kaimyniniame EAC regione.

Vystymosi komitetas ragina atsakingą Tarptautinės prekybos komitetą rekomenduoti pritarti Tarybos sprendimo dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Rytų Afrikos bendrijos narės Kenijos Respublikos ir Europos Sąjungos ekonominės partnerystės susitarimo sudarymo Europos Sąjungos vardu projektui.